

เล่ม ๓๓ ตอนที่ ๒๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๓

เป็นปีที่ ๑๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๒๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๘๕

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๘๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังผู้ว่าคดี เพื่อให้ผู้ว่าคดียื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาเจ็ดสิบสองชั่วโมง นับแต่เวลาที่

เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๒๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนและหรือจากที่ทำการของผู้ว่าคดีมาศาล เข้าในกำหนดเวลาเจ็ดสิบสองชั่วโมงนั้นด้วย

ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคแรก ให้พนักงานสอบสวนหรือผู้ว่าคดี แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วย หรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่า จะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือผู้ว่าคดีมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือผู้ว่าคดียื่นคำร้องต่อศาล เพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือผู้ว่าคดีได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วย หรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาลให้

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๒๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว

ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้าน และซักถามพยานก็ได้”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๕

“มาตรา ๗ ทวิ ในกรณีที่ผู้ต้องหาหลบหนีจากการควบคุมหรือการขัง มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ต้องหาหลบหนีนั้นเข้าในกำหนดระยะเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗

ในกรณีที่ได้มีการส่งตัวผู้ต้องหาไปดำเนินคดียังศาลทหารหรือศาลคดีเด็กและเยาวชน หากปรากฏในภายหลังว่าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในอำนาจของศาลทหารหรือศาลคดีเด็กและเยาวชน ตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารหรือตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน แล้วแต่กรณี และมีการส่งตัวผู้ต้องหายังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีในศาลแขวงต่อไปนั้น มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ต้องหาถูกควบคุม

เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๒๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

ตัวหรือยังอยู่ตามกฎหมายดังกล่าวนั้นเข้าในกำหนดระยะเวลา
ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๗”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
พ.ศ. ๒๔๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะ
พิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตาม
กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไร
ก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหา
ไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่งมิได้

ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครอง
หรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือผู้ว่าคดีแล้วแต่กรณี นำ
ตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำขอคัดฟ้อง และขอ
ให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ใน
สภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงานสอบสวนหรือผู้ว่าคดี
ขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหา
โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่
ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้คัด

เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๒๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

ห้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดห้องนั้น

ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หลังจากที่ศาลอนุญาตให้ผิดห้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือผู้ว่าคดีนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้ เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่าระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดห้อง

คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา จะขอรวมมาในคำร้องขอผิดห้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหา หรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

เล่ม ๓๓ ตอนที่ ๒๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

“มาตรา ๑๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ในกรณีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังผู้ว่าคดี และให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปพร้อมกันด้วย เว้นแต่ยังเรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ หรือผู้ต้องหาถูกขังอยู่แล้ว

(๒) ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยหรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่หรืออยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามคำสั่งศาล ให้ขอเองหรือขอให้ผู้ว่าคดีขอต่อศาลให้ส่งปล่อยตัวไป

(๓) ถ้าพนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว หรือผู้ต้องหายอมเสียค่าปรับอย่างสูง คดีเล็กน้อยตามกฎหมายแล้ว ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งบันทึกการเปรียบเทียบตามไปยังผู้ว่าคดี”

เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๒๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕

“มาตรา ๒๑ ทวิ ในกรณีที่มีการโอนคดีซึ่งผู้ว่าคดีเป็นโจทก์จากศาลแขวงไปศาลอาญาหรือศาลจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานอัยการเป็นโจทก์มีอำนาจดำเนินคดีในศาลอาญาหรือศาลจังหวัด แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ในคดีอาญาห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริง เว้นแต่

(๑) คดีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกหรือให้ลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก

(๒) คดีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรื้อการลงโทษไว้

เล่ม ๑๗ ตอนที่ ๒๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

(๓) คดีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด แต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือ

(๔) คดีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท ”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminal ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕

“ มาตรา ๒๒ ทวิ ในคดีซึ่งต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๒ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงข้อในคำพิพากษา หรือทำความเห็นแย้งในศาลแขวงพิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลอุทธรณ์และอนุญาตให้อุทธรณ์ หรืออธิบดีกรมอัยการหรือพนักงานอัยการซึ่งอธิบดีกรมอัยการได้มอบหมายลงลายมือชื่อรับรองในอุทธรณ์ว่ามีเหตุอันควรที่ศาลอุทธรณ์จะได้วินิจฉัย ก็ให้รับอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาต่อไป ”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminal ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๒๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๓ คดีอาญาเกินอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษา ซึ่งศาลแขวงรับฟ้องไว้แล้วหรืออยู่ในระหว่างการไต่สวนมูลฟ้องของศาลแขวง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงเป็นไปตามกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนนั้นจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

คดีที่ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดได้รับฟ้องไว้ในวันหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าเป็นคดีที่ศาลแขวงได้ออกหมายจับผู้ต้องหาไว้หรือมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราว ให้ถือว่า การออกหมายจับหรือมีคำสั่งให้ปล่อยชั่วคราวของศาลแขวงเป็น การออกหมายจับหรือการปล่อยชั่วคราวของศาลอาญาหรือศาลจังหวัดซึ่งได้รับฟ้องไว้แล้วแต่กรณี

ให้ถือว่าสัญญาประกันเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวตามความในวรรคก่อนที่ทำได้ต่อศาลแขวง เป็นสัญญาประกันที่ทำได้ต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัด แล้วแต่กรณี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๒๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๐๓

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕ กำหนดว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ จะต้องได้รับอนุญาตจากศาลแขวงก่อน จึงจะออกหมายจับหรือหมายค้นได้ ปรากฏว่าไม่ได้ผลในทางปฏิบัติ และการออกหมายจับและหมายค้นก็เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ อยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา อีกทั้งการที่จะให้ศาลอนุญาตอีกชั้นหนึ่งในการออกหมายจับอาจเป็นผลให้ราษฎรผู้ถูกจับเสียสิทธิในการที่จะร้องต่อศาลให้ปล่อย เมื่อปรากฏว่าการจับได้กระทำไปโดยมิชอบซึ่งเป็นการไม่สมควรที่จะให้ราษฎรผู้ถูกจับเสียสิทธิเช่นนั้น นอกจากนั้นการที่พระราชบัญญัติดังกล่าวบังคับให้ผู้ว่าคดีขึ้นฟ้องคดีอาญาเกินอำนาจศาลแขวงให้ศาลแขวงทำการไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อน ทำให้เกิดความล่าช้าและเสียเวลาแก่ประชาชนที่มาเป็นพยาน และบทบัญญัติว่าด้วยผู้พิพากษาศมทบก็ยังไม่เหมาะสมแก่การพิจารณาพิพากษาคดี จึงสมควรยกเลิกบทบัญญัติในเรื่องเหล่านี้ อนึ่ง เนื่องจากวิธีพิจารณาคดีอาญา ในศาลแขวงมีข้อจำกัดมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริง จึงสมควรมีบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงขึ้น เพื่อผ่อนคลายให้คดีที่มีเหตุสมควรอุทธรณ์ได้ ได้รับการพิจารณาจากศาลอุทธรณ์ด้วย